Toespraak Ingrid van Engelshoven, 5 november 2011

Dames en heren / Democraten,

Een sterk Nederland in een sterk Europa

vraagt om een sterk D66.

Het zijn roerige tijden.

In Europa gaan we van spoedtop naar spoedtop.

De Tweede Kamer vergadert in het reces en voor het eerst sinds 1918 op zaterdag.

Het CDA bereikt haar laagste stand ooit in de peilingen.

Kortom, roerige tijden.

En bij ons?

Bij ons lijkt het rustig.

Lijkt zeg ik, want er wordt op vele fronten gewerkt aan een sterk D66.

In afdelingen, in gemeenteraden, in Colleges van B&W,

in regio□s, in Provinciale Staten, in Gedeputeerde Staten,

in de beide Kamerfracties en in de Europese delegatie.

D66 staat weer als een huis.

Maar dat huis moet verder worden versterkt,

zodat het ook een stevige storm zonder noemenswaardige schade doorkomt.

We hebben daarover vorig congres een resolutie vastgesteld.

Op basis van die resolutie,

zijn we met de regiobesturen aan de slag gegaan om tot versterking van de afdelingen te komen.

In het voorjaar moet dit proces zijn beslag krijgen in een wijziging van de statuten en het HR.

We ondersteunen dit proces met extra middelen voor activiteiten aan de basis,

een beter handboek besturen,

een steviger opleidingsaanbod,

en een aanbod voor activiteiten waarmee we leden kunnen boeien en binden.

Zo blijven we werken aan een meer professionele organisatie.

Niet als doel op zich

Maar omdat het de basis is onder een stabiel opererend D66.

Kern van onze kracht is ons verhaal.

Maar om dat verhaal overal consistent, luid en duidelijk te kunnen laten klinken,

Is ook een stevige organisatie nodig.

Ik blijf en zal het blijven herhalen.

Want ja, er is de afgelopen tijd op dit punt veel gebeurd.

En ik wil hier graag al die mensen bedanken die daar, vaak achter de schermen, heel hard aan gewerkt hebben.

Maar er is nog heel veel werk te doen.

En denkt u nou niet:

Mooi, daar kan ons Landelijk Bestuur en Landelijk Bureau flink mee aan de slag.

Dat gaan we natuurlijk doen,

Maar realiseert u zich ook dat we heel bewust hebben gekozen voor een compact Landelijk Bureau.

Er is dus ook werk dat u moet doen.

Het eerste en in mijn optiek ook eigenlijk het minste wat u kunt doen is:

een nieuw lid werven.

We hebben het u gemakkelijk gemaakt:

een paar weken geleden ontving u de Democraat.

Bij die Democraat zaten 4 ansichtkaarten.

Nou vermoed ik dat deze kaarten er bij velen nog steeds om zitten.

Kijk, dat is niet de bedoeling.

U moet ze even losknippen,

en versturen naar familie, vrienden, kenissen

Met deze kaarten kunt u hen uitnodigen ook lid te worden van D66.

En bedenk u daarbij:

- -

  er worden tegenwoordig niet meer veel ansichtkaarten verstuurd, dus uw kaart valt zonder meer op;

- -

  u heeft meteen een leuk onderwerp van gesprek;

- -

  en in het kader van Dating66: de ideale manier om die leuke man of vrouw eindelijk een keer te schrijven.

Voor zover u die kaarten nog niet verstuurd heeft

Is dat het huiswerk dat u van dit congres mee naar huis neemt.

Als ieder van u die kaarten verstuurt,

Moeten wij dat in de aanmeldingen van nieuwe leden terugzien.

U mag uiteraard ook meer doen.

U heeft vanmorgen de begroting gezien,

en dan moet het u zijn opgevallen dat we donaties nog steeds goed kunnen gebruiken.

En ook al staan we er in de peilingen goed voor,

permanente campagne blijft nodig.

U kunt vanavond nog helpen flyeren tijdens de Museumnacht in Amsterdam.

Eens in de twee weken kunt u op zaterdag mee de kraam bemannen op de Utrechtse Stadhuisbrug.

Elke eerste zaterdag van de maand kunt u in Maastricht terecht in de stemtent

en eind deze maand kunnen u bij de tussentijdse verkiezingen in Hollands Kroon ook een handje helpen.

Tot slot: in de foyer vindt u de mensen van Doen66 die van alles voor u te doen hebben.

Congres,

Vorige week congresseerde het CDA.

Vrolijk werd ik van die beelden niet.

Maar laten we uitkijken voor leedvermaak of zelfgenoegzaamheid.

We hoeven niet heel diep in ons geheugen te graven voor beelden van D66-congressen met vergelijkbaar tumult.

Het komt in de beste families voor.

Ik heb afgelopen zaterdag goed naar de toespraak van mijn collega, Ruth Peetoom, geluisterd.

Die bestond uit drie blokken:

- 1.

  Opgewekt is anders: kan ik me alles bij voorstellen;

- 2.

We doen het samen: dat zij Balkenende ook al;

- 3.

  Een marathon, geen sprint waarmee ze wilde zeggen dat het herstel van het CDA een proces van lange adem is: dat lijkt me op dit moment een open deur, zolang het verval nog niet tot staan is gebracht.

Tot mijn verbazing geen woord over de inhoudelijke koers.

Of toch, ik vond één zin: Het CDA kiest voor een eigen koers

Maar welke dan?

Geen begin van een antwoord.

Oh ja, en er moeten nieuwe woorden en beelden komen voor de uitgangspunten.

Het beeld dat voorlopig op mijn netvlies gebrand staat is dat van Henk Bleker die bij Pauw & Witteman Mauro een briefje toeschuift met een uitnodiging voor de wedstrijd FC Twente PSV.

Ook mijn collega Ploumen deed publicitair haar best.

Op 3 oktober kondigde zij in een interview in de Volkskrant haar vertrek aan.

U begrijpt dat ik het met belangstelling heb gelezen.

Maar het inspireerde me niet om haar voorbeeld te volgen.

Meer nog dan een afscheidsinterview,

was het een openbaar functioneringsgesprek met haar partijleider, Job Cohen.

Uiteraard behoort het tot de taken van de partijvoorzitter om met enige regelmaat functioneringsgesprekken te voeren met de politiek leider.

En uiteraard moet je in die gesprekken heel kritisch kunnen zijn.

(en dan bent u natuurlijk heel nieuwsgierig naar de inhoud van mijn functioneringsgesprekken. Ik doe ze niet in het openbaar, maar geloof me, dat is altijd een stevig gesprek waarvoor ik al uw opmerkingen, signalen en wensen als input gebruik.)

Maar via de krant?

Zo□n functioneringsgesprek voer je toch vooral om tot verbeteringen te komen.

Dan helpt het niet om de kritiek voor het gesprek alvast in de krant te ventileren.

Zeker niet als de partijvoorzitter vervolgens nalaat te doen wat ze wel had moeten doen:

namens de leden de koers van de partij bewaken.

Ploumen zei wel de PvdA te zien als een □brede volkspartij□ (het brede is er nu wel af)

□die veel progressieve energie kan mobiliseren□

Dat is een mooie opgave, maar in mijn ogen nou juist datgene wat de PvdA niet doet:

□progressieve energie mobiliseren□.

Want dan zul je toch eerst een keuze moeten maken voor een echte progressieve agenda.

En het had Ploumen gesierd als ze op dat punt iets meer de hand in eigen boezem had gestoken.

Inmiddels heeft Hans Spekman zich gekandideerd voor het partijvoorzitterschap van de PvdA.

Hij wil het hoofdkantoor van de Herengracht halen en in een normale wijk zetten.

Alsof je met een verhuizing het probleem van de partij oplost.

Nou weet ik, mijnheer Spekman

ook wij zijn in de afgelopen jaar verhuisd,

en het gaat goed met D66.

Maar ik moet u teleurstellen, daar zit geen causaal verband tussen.

Congres,

Dat brengt me op onze eigen koers.

D66 heeft een herkenbare hervormingsagenda voor het onderwijs, de woningmarkt, de arbeidsmarkt, een duurzame economie en een sterk Europa.

Maar die agenda staat voor iets fundamentelers.

Wie kijkt naar ons politieke spectrum,

ziet dat de traditionele middenpartijen geen agenda meer hebben.

En dat de populisten en opportunisten ter linker- en rechterzijde vooral drijven op angst.

De opdracht voor D66 is om daar wat tegenover te stellen.

In een politiek landschap waar angst voor migratie domineert,

en mensen als politiek wisselgeld worden ingezet,

moet D66 een boodschap van hoop en kansen neerzetten.

Hoop dat migratie ons zal helpen onvermijdelijke problemen op onze arbeidsmarkt op te lossen.

Kansen geven aan migranten die ambitie in en voor onze samenleving hebben.

Ooit noemden we dat ‘The American dream’:

De nakomeling van een berooide Ierse immigrant die president werd.

Ik was deze zomer in de VS

en zag in de krant een paginagrote advertentie

waarin een hele reeks immigranten werd bedankt voor de bijdrage die ze hebben geleverd aan de Amerikaanse samenleving.

Dat inspireert toch net iets meer

Dan de narrige houding hier.

De noodzaak onze pensioenen te hervormen

Lijkt eindelijk breed te zijn doorgedrongen.

Maar omdat ook in dit debat de angst voor veranderingen door de conservatieven stevig is gevoed,

dreigt alles te verworden tot ‘ too little, too late’.

Het waren niet voor niets de Jonge Democraten,

die in een reactie opkwamen voor de rechten van hun generatie.

Maar ook hier weer:

Het debat werd doorspekt van angst

Terwijl het gaat om de hoop op een houdbaar stelsel voor de toekomst;

Om de hoop dat iedereen door een leven lang leren, langer actief kan blijven in de samenleving.

Als mensen voortdurend angst wordt aangepraat voor onveiligheid op straat,

zullen wij de werkelijke onveiligheid niet ontkennen.

Maar wel de hoop voeden dat door het investeren in goed onderwijs voor jongeren (en als nodig ook voor hun ouders),

we ook investeren in een veiliger samenleving.

Congres,

Ik was geen fan van de film van Al Gore over ons klimaat.

Naar mijn mening was die ook teveel doorspekt met boodschappen van angst

(die angst voor klimaatverandering ziet hier bij sommigen zelfs zo diep dat ze het probleem maar volledig ontkennen. Ik ben geen psycholoog, maar volgens mij is dat een van de meest primaire reacties op angst)

Ook als het gaat om duurzaamheid,

Is het onze taak te laten zien dat als je kansen voor innovatie benut,

Een duurzame en welvarende economie wel mogelijk is.

Die hoop moeten we koesteren,

juist hier, omdat hier uitgelezen kansen liggen voor de Nederlandse economie.

De eurocrisis kun je misbruiken

Om dit land nog meer introvert te maken, zoals een aantal ambassadeurs afgelopen zaterdag in de NRC signaleerden.

Je kunt ook de kans benutten,

om verder te bouwen aan een sterker Europa,

aan een sterker Nederland in een sterker Europa.

In 2009 schreef partijgenoot Roland van der Vorst

het inspirerende boek Hoop waarin hij uiteenzet hoe je je door de toekomst kunt laten verleiden.

In zijn inleiding geeft hij een korte schets van hoopgevers waarbij hij ze afzet tegen angstzaaiers.

Hoopgevers bekijken problemen met een brede blik.

Ze krijgen het voor elkaar mensen op een constructieve manier vooruit te laten kijken,

in plaats van te zwichten voor de waan van de dag.

Angstzaaiers, daarentegen, gebruiken problemen niet als opstap maar als struikelblok.

De angstzaaier biedt je het vangnet voor het vallen, de hoopgever reikt je de hand op weg naar boven.

Waarbij Van der Vorst terecht aantekent dat dat nog een hele kunst is.

Want meegaan in het onbekende brengt ook risico's met zich mee.

Je moet dus niet alleen een mooie toekomst schetsen,

maar ook vertrouwen wekken dat die bereikbaar is.

Congres,

Daar ligt in de kern de opdracht voor D66.

Problemen van vandaag,

zien als opstap naar een mooiere toekomst.

Mensen niet alleen die toekomst schetsen

Maar ook elke stap op weg daar naar toe.

En door betrouwbaar en consistent opereren

Het vertrouwen wekken dat die toekomst bereikbaar is.

En ik roep onze fracties op,

Hoe lastig dat in deze tijd ook is,

Niet te zwichten voor de waan van de dag.

Maar juist die boodschap van hoop en kansen vorm te geven en uit te dragen.

Dat is de opgave voor D66.